

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref: 2015/57050-2

Arkivkode: 008

Dato: 13.01.2016

Hørings svar til forslag om endring i barneloven om å oppheve tidsfrister for å reise sak om endring av farskap.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet viser til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets høringsbrev av 05.11.15, hvor «Høringsnotat – Forslag til endringer i barneloven om å oppheve tidsfristene for å reise sak om endring av farskap» sendes på høring.

Spørsmålet om tidsfrister i farskapsaker har blitt behandlet flere ganger tidligere, blant annet i NOU 2009:5 (Farskapsutvalget), som direktoratet avga høringsuttalelse til. Direktoratet hadde den gang ingen merknader til forslaget om å innføre tidsfrister.

Direktoratet avgir nå følgende merknader til høringsnotatet:

Formålet med endringsforslaget

Høringsnotatet gjelder forslag om å oppheve tidsfrister i barneloven for å reise sak om endring av farskap, i tilfeller hvor det er tvil om det juridiske farskapet er i overensstemmelse med det biologiske. Forslaget vil reversere lovendringen fra 2013, hvor tidsfrister ble gjeninnført.

Departementet begrunner forslaget med at barn i større grad enn i dag skal sikres kjennskap til og eventuelt kontakt med sin biologiske far så tidlig som mulig. Departementet legger til grunn at dersom det er tvil om hvem som er far til et barn, vil det være til barnets beste å få dette spørsmålet avklart uavhengig av tiden som har gått.

Direktoratets merknader til forslaget

Hensynet til barnets beste skal ifølge barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 1 være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. Det følger herav at dersom det skal foretas endringer i dagens regler, må det baseres på hensynet til barnets beste.

Dagens tidsfrister begrenser adgangen mor, juridisk far og en som tror han kan være far til barnet har til å reise sak om endring av farskap. Etter dagens regler kan barnet selv alltid reise sak om endring av farskap uten tidsbegrensning, jf. barneloven § 6. Fra barnet har fylt 18 år, har barnet også rett til å skaffe seg kunnskap om hvem som er den biologiske faren, uten at dette endrer farskapet, jf. barneloven § 6a.

Spørsmålet blir således om en utvidet adgang til å reise sak for mor, juridisk far og en som mener han kan være far til barnet, ivaretar hensynet til barnets beste på en bedre måte enn i dag.

Det fremgår av høringsnotatet at det er lite forskningsbasert kunnskap om hvordan regelverket har virket før og etter tidsfristene ble gjeninnført i 2013, og at det er vanskelig å fastslå hva som er til barnets beste i det enkelte tilfellet. Direktoratet kjenner heller ikke til at det foreligger kunnskap som kan gi veiledning på om den foreslåtte endringen vil være til barnets beste.

Hovedhensynene som er vurdert i denne og tidligere høringer ved behandlingen av spørsmålet, er barn og foreldrenes behov for kunnskap om biologisk opprinnelse, og barnets behov for stabilitet og ro i familiesituasjonen. Direktoratet er enig i at disse hensynene er relevante og bør tillegges stor vekt ved vurderingen av behovet for å endre dagens regel.

Likeledes er direktoratet enig i at hvem som er barns biologiske foreldre er grunnleggende i menneskers forståelse av seg selv, og støtter vurderingen av at det er viktig at barn sikres kjennskap til, og eventuelt kontakt med, sin biologiske far.

Endringsforslaget vil mest sannsynlig bare gjelde et lite antall saker. I undersøkelsen Rettsmedisinsk institutt foretok ett år etter opphevelsen av tidsfristen, utelukket DNA-analysen det etablerte farskapet i 36 % av sakene som ble reist. Dette tyder på at det etablerte farskapet blir bekreftet i de fleste sakene.

En endring av farskapet vil kunne få store praktiske og juridiske konsekvenser for barnets liv. Disse konsekvensene er som fremholdt innledningsvis lite utredet. Det kan derfor være vanskelig å avklare på mer generelt og prinsipielt grunnlag hva som er beste regel. Departementet legger til grunn at dersom det er tvil om hvem som er far til et barn, vil det være til barnets beste å få dette spørsmålet avklart uavhengig av tiden som har gått. Etter en samlet vurdering av hensynene som er anført, finner direktoratet å kunne støtte endringsforslaget.

Med hilsen

Mari Trommald
Direktør

Reidun Lauvstad
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.